

Lekar och samarbetsövningar

Här finns förslag på samarbetsövningar och lekar man kan göra för att ha roligt och för att skapa gemenskap i gruppen. Många av övningarna går att anpassa till olika åldrar. Tanken är att man ska se dessa förslag som inspiration för att sedan göra om och anpassa till sin egen grupp och dess behov.

Namnlek

Man sitter i en ring. Man ska helst vara mellan 6 och fler för att leken ska vara rolig. Leken går ut på att man ska öva höger och vänster. Läraren börjar vara den som är. Läraren klappar en klapp med händerna säger höger eller vänster och någon i ringens namn. Pekar sen med händerna ihop på den personen. Sen ska eleven säga vem som sitter på höger sida eller vänster sida innan du sagt brummelibrummelibrum. Hinner inte eleven är det elevens tur att vara den som klappar och väljer.

Lyssnarövning

Dela in gruppen i par. En i paret blir "lyssnare", den andre "pratare". Varje par sätter sej med ansikten mot varandra. Ledaren bestämmer ett "prattema" till alla "pratare". Temat kan tex vara, berätta om din morgon. Efter en stund byter man pratare och lyssnare och man får ett nytt tema.

När man jobbar med samarbetsövningar är reflektionsmomentet viktigt. Vad gick bra, vad kan förbättras. Vad var det som gjorde att övningen gick bra/mindre bra. Vilken roller togs (ledarroll, lyssnarroll, vänta in m fl) Låt deltagarna fundera. Testa övningen en gång till om tid finns med en ny reflektion, vad förändrades.

Det här är min Klasskompis

Bra att göra under samling eller liknande. I denna övning tränar man vi-känsla, trygghet och samarbete. Man sitter i en ring, ett av barnen börjar och presenterar den som sitter till vänster, t.ex. "Det här är min kompis Pelle" och lyfter kamratens hand i luften. Fortsätt tills alla har presenterat varandra och till slut är alla händerna i luften och alla håller varandra i handen. För äldre barn: utöver namnen säger barnen något om kamraten t.ex. "Det här är min kompis Nadja. Hon har en hund och hon tycker om att rita och måla."

Presentation efter sommaren

På tavlan skriver man alla barnens namn och även mitt eget. När jag presenterat mig ringar jag in mitt namn och sen berättar jag om ett djur jag har mött i sommar och hur det mötet var. Eleverna får sen komma fram och

ringa in sitt namn och berätta om sitt möte med något djur. Man ska inte berätta om var man mötte djuret utan hur mötet var och hur det kändes.

Snöbollskrig – En övning om förväntningar

Material: En klassuppsättning A4-ark

Alla elever får var sitt A4-ark. På arket ska de skriva tre förväntningar de har inför kommande läsår eller termin genom att besvara följande frågor som läraren skriver på tavlan: 1. Vad vill du lära dig? 2. Hur vill du vara a) som elev och b) som kamrat? 3. Hur hoppas du att den här terminen/det här läsåret ska bli för dig?

För att hjälpa eleverna förstå uppgiften, förklara och ge exempel på tavlan.

1. Vad vill du lära dig? Våga redovisa för klassen; våga hoppa från trampolinen

2a) Hur vill du vara som elev? bli bättre på multiplikationstabellen; lära mig nya ord på engelska

2b) Hur vill du vara som kamrat? Vara en schysst kompis.

3. Hur hoppas du uppleva den här terminen/det här läsåret? Jag vill ha roligt; hitta nya vänner; börja på showdans

När alla har skrivit ner sina förväntningar, knycklar de ihop sina papper till bollar. Gå därefter ut på skolgården (alt. stanna kvar i klassrummet) och ha ett rejält ”snöbollskrig”. Avbryt efter ett tag och se till att alla har plockat upp en pappersboll att ha i handen och gå sedan in igen.

Efter att lugnet har lagt sig vecklar eleverna ut papperen och var och en läser upp vad som står på hans/hennes papper. Risken att någon får sin egen lapp är liten, men säg till eleverna innan de läser lapparna, att om de skulle råka få sin egen, håller de masken och läser den. Ingen vet ändå vems texten är. Anteckna elevernas förväntningar på tavlan eller på blädderblock. Är de realistiska? Oftast är de det, men om man får förslag som ”kortare skoldagar” och ”färre mattelektioner” etc. är det ett bra tillfälle att förklara vilka lagar vi måste rätta oss efter och vad en timplan innebär. Sammanställ förväntningarna och återvänd till dem då och då under läsåret. Hur ligger vi till?

Statyer

Dela in deltagarna i grupper (3-6/grupp brukar vara lagom). Ge sedan deltagarna ett tema som de med hjälp av en ”staty” skall åskådliggöra, det kan tex vara en känsla. Deltagarna får först samtala en stund om temat vad de lägger in för något i det och vad de associera till. När de kommit fram till något som de gemensamt ser i temat skall de ”skapa en staty”. Det ska vara en form av stillbildscharad utan ord. Alla deltagare i gruppen skall hjälpas åt. Statyn kan också liknas vid ett foto.

Alla grupper visar upp sina ”statyer” i en ”vernissage” när ledaren säger till. Därefter får en grupp i taget visa sin ”Staty”. De andra kliver då ur sina ”statyer” och får komma med ideer om vad ”statyn” som visas vill förmedla för tankar, känslor, händelser. Här är inget rätt eller fel. Låt så många som möjligt komma till tals. När

många tankar om ”statyn” kommit fram låter man gruppen som varit i fokus själva få tala om vad de ville ”säga” med sin ”staty/bild”. Alla grupper visar på samma sätt sina ”statyer”.

Spagettihuset

Dela in deltagarna i grupper, ca. 4 personer per grupp. Varje grupp får 15 skumgodisar och 30 spagettin. Ge grupperna två minuter för planering och sju minuter för genomförande. Under planeringstiden får de inte vidröra spagettin eller skumgodisarna. Målet är att gruppen ska bygga ett så högt hus som möjligt med det material de tilldelats. Huset ska vara fristående och när byggtiden är slut ska huset kunna stå självständigt i minst tio sekunder.

Flirtleken

Utse en ”flirtare”. Resten av gruppen blir ”längtare” och ”väktare”.

Längtarna sitter i en ring på stolar. En väktare står bakom varje stol. Flirtaren ha en tom stol framför sig och skall försöka locka till sig en längtare. Det gör flirtaren genom att blinka. Alla längtare är trötta på att sitta just där de sitter. Därför iakttar de flirtaren intensivt. Den längtare som får en blinkning försöker rusa upp från en stol för att sätta sig hos flirtaren.

Väktaren skall försöka hålla kvar sin längtare på stolen genom att blixtnabbt lägga sina händer på dennes axlar. Lyckas det blir längtaren kvar. Kommer längtaren förvandlas den väktare som nu har en tom stol framför sig till flirtaren. Längtaren skall sitta stolsitsen och ryggen mot ryggstödet. Väktaren skall ha sina händer bakom ryggen. De får inte röra sig förrän flirtaren blinkar. När ni lekt en stund byter ni roller så att Väktaren blir Längtare och Längtare blir väktare.

Skicka bollen

Deltagarna står i en ring och uppgiften går ut på att skicka en boll mellan sig snabbast möjligt. Alla deltagare ska ha rört bollen. Lekledaren tar tid. Då blir ofta den första varianten på lösningen att bollen skickas från hand till hand. Nu får laget möjlighet att göra om det hela på ett sätt som de tror går fortare. De får ställa sig som de vill men reglerna som gäller är: bollen skall skickas i samma ordning (alla deltagare ska få bollen och ge den vidare till samma deltagare som de under förra varvet fick respektive gav vidare åt) och alla ska ha rört bollen. Nu gäller det att tänka till. Kanske lösningen är att bilda en banan med händerna som bollen rullar igenom. Laget får ännu ett försök att vässa tiden. En lösning kan då vara att ställa sig i en tät cirkel och snabbt skicka bollen mellan varandra.

Det finns inget facit till denna uppgift, utan här får deltagarna vara kreativa och hitta flera olika lösningar och att samarbeta på bästa sätt.

Den magiska pinnen

Deltagarna står i två rader vända mot varandra. (6-8 st barn) Armarna sträcks ut framför dem med båda händernas pekfinger utsträckta. (Överarmarna längs med kroppen, armbågen i 90 graders vinkel, underarmarna och pekfinger pekar rakt mot den som står mitt emot.) Ledaren lägger bambupinnen över alla deltagares pekfinger, så att den "vilar" på fingrarna. Allas pekfinger måste hela tiden röra i pinnen. Gruppens uppgift är nu att tillsammans lägga ner bambupinnen på golvet utan att ett enda finger förlorar kontakten med pinnen. Eftersom övningen vanligtvis inte lyckas första gången (pinnen kryper ofta allt högre uppåt eller så förlorar deltagarna kontakten med pinnen), måste metoden som gruppen använt sig av modereras.

Uppgiften låter enkel, men den är inte det. Deltagarna måste sänka pinnen samtidigt, annars förlorar någon kontakten med pinnen eller så välter den och då faller den ned. Medan gruppen utför övningen observerar ledaren processen i gruppen och håller koll på vem som tar över kontrollen i gruppen, vem som organiserar situationen osv.

Frågor för den efterföljande diskussionen:

- Var det lätt eller svårt att lägga ner pinnen? - Vari låg svårigheten?
- Hur lyckades det till slut?
- Hur kommunicerade ni?
- Tog någon kommandot?

När gruppen har lyckats kan man höja svårighetsgraden genom att de bara får använda ett finger var, eller klara uppgiften på snabbare tid.

Här kommer vi

Dela upp deltagarna i två grupper, två lag, placera dem i var sin ända av lokalen, vilket kommer att vara lagets "bo". Informera lagen om följande. Som ledare kommer du att ge lagen ett tema (samma till båda lagen), det kan till exempel vara ett djur, ett yrke, en hobby etc. Respektive lag ska sedan var för sig, komma överens om något som de kan visa med "rörelser (scharadlikt) för det andra laget. Det gäller för lagen att visa så att inte motståndarlaget hör vad laget kommer överens om att visa. När båda lagen har bestämt vad de skall göra ställer de upp på ett led. Ledaren ber det ena laget kroka armkrok och marschera genom lokalen fram mot motståndarlaget, under tiden de går framåt "skanderar" de Här kommer vi, här kommer vi.....

När motståndarlaget tycker att det frammarscherande laget kommer allt för nära ropar laget stopp. De måste de stanna och "visa" för motståndarlaget vad de kommit överens om. Motståndarlaget skall nu gissa, när någon

säger det ”rätta” rusar laget ”hem” till sitt bo igen. Motståndarlagets uppgift under denna flykt är att ta så många som möjligt av det flyende laget, de är dock fria när de kommer hem i bot.

När första laget är hemma i sitt bo igen blir det andra lagets tur att kroka arm och marschera över golvet för att visa. Övningens teman kan varieras mycket beroende på vad man vill använda de till. Ibland kanske det inte handlar så mycket om teman, utan bara om energi, skratt och rörelse.

Kontakt: Anita Molin, anita.molin@grundskola.goteborg.se